

LYSEFJORDEN 365

Lysefjorden Utvikling AS - Innkalling til styremøte

Asle Rafdal, styreleder	Vara: Jarle Bø	(Rogaland Fylkeskommune)
Nina Othilie Høiland	Vara: Leif Magne Kleppa	(Stiftelsen Preikestolen)
Per A. Thorbjørnsen	Vara: Erik Hammer	(Stavanger Kommune)
Kenny Rettore	Vara: Inger-Lise Erga	(Sandnes Kommune)
Irene Heng Lauvsnes	Vara: Bjørg Tryland	(Strand Kommune)
Preben Falck	Vara: Hans Olav Sandvoll	(Ryfylke Friluftsråd)
Gunhild Vevik	Vara: Liv Jorunn Tjelmeland	(Fritt valgt)

Vara møter bare etter ekstra innkalling

Dag: Torsdag 19. desember 2024 kl. 0900-1300 (inkl. lunch)
Sted: The Bolder, Lysefjorden

Før møtet får vi en orientering fra The Bolder

Sakliste:

LU Sak 45/2024	Godkjenning av møteinnkalling og sakliste
LU Sak 46/2024	Protokoll fra styremøte 31.10.2024
LU Sak 47/2024	Status økonomi
LU Sak 48/2024	Høring Regionalplan for Preikestolen og Lysefjord-området
LU Sak 49/2024	Høring om lovforslag om besøksbidrag
LU Sak 50/2024	Handlingsplan 2025
LU Sak 51/2024	Budsjett 2025
LU Sak 52/2024	Orienteringssaker
LU Sak 53/2024	Møteplan 2025
LU Sak 54/2024	Eventuelt

Forsand, 12. desember 2024
Lysefjorden Utvikling AS

Asle Rafdal, styreleder (s.)

Om de enkelte sakene:

LU Sak 45/2024 Møteinnkalling og sakliste

Forslag til vedtak: Godkjent

LU Sak 46/2024 Godkjenning av protokoll fra styremøte 31.10.2024

Forslag til vedtak: Godkjent

LU Sak 47/2024 Status økonomi

Regnskapet pr. november viser høy aktivitet med en omsetning på 9 163 573 og et overskudd på 36 514. Vi har fått et helt nytt regnskapssystem så vi har ikke fått inn budsjett og regnskap pr. i fjor enda.

Likviditeten i selskapet er tilfredstillende.

Forslag til vedtak: Styret tar saken til orientering

LU Sak 48/2024 Høring Regionalplan for Preikestolen og Lysefjord-området

HØRINGSUTTALE TIL REGIONALPLAN FOR PREIKESTOLEN OG LYSEFJORDOMRÅDET

Dette er en felles høringsuttale for Lysefjorden Utvikling AS og Stiftelsen Preikestolen. Stiftelsen Preikestolen (heretter kalt SP) behandlet høringen i styremøte 13. desember 2024 mens Lysefjorden Utvikling AS (heretter kalt LU) behandlet den i styremøte 19. desember 2024.

LU/SP mener at utkast til regionalplan er et gjennomarbeidet dokument som vil fungere som et godt styringsverktøy for utvikling av Preikestolen og Lysefjordområdet. Planen vil og være en god erstatning for Fylkesdelplan for Preikestolen som ble vedtatt i 1992.

LU/SP har likevel noen kommentarer til planen som vi håper blir hensyntatt i det videre arbeidet.

Generelt er vår inngang til reisemålsutviklingen i Lysefjordområdet først og fremst basert på at arbeidet er utvikling av lokalsamfunnet. Med lokalsamfunn menes her Rogaland og Sirdal.

Dette betyr at alle investeringer og tiltak som gjøres skal komme lokalsamfunnet til gode. Flere turmuligheter hele året, bedre transportsystem, restaurere og formidle kulturarven, flere bedrifter og flere lokale jobber. Lysefjordområdet skal være et rekreasjonsområde som skaper bolyst og gir grunnlag for lokale næringsutøvere. Slik sett er reiselivsutvikling et virkemiddel for denne samfunnsutviklingen. Dette betyr også at for LU/SP er det flere faktorer som er viktige enn kun reiseliv. LU sin visjon er å skape en levende fjord, mens SP sin visjon er å skape minneverdige opplevelser. Visjoner som er viktige og i et samfunns-perspektiv. Vekst er ikke målet, men de positive effektene på lokalsamfunnet bør være målet. Nødvendige volumer styres ut ifra dette.

Kommentarene videre i denne høringsuttalen må ses i lys av dette perspektivet.

Visjonen:

Visjonen skal si hvor vi vil med Lysefjorden og hvilken ambisjon vi har i Rogaland. Vi mener at visjonen som er foreslått i planen ikke gjenspeiler konkrete ambisjoner for utvikling av området.

For oss er arbeid i tråd med bærekraftprinsippene viktig i alt som skal gjøres i planområdet og det er etter vår mening grundig skrevet inn i planen som et viktig premiss. Bærekraft arbeid er en premiss og et virkemiddel og en strategisk retning for arbeidet. Men det sier ikke noe om hvor vi vil med destinasjonen. Det er også en visjon som det er vanskelig å måle. Hvordan skal vi holde oversikt over status på dette arbeidet i hele Norden? Hva skal målekriteriene være?

Dette er også et av argumentene som har ligget til grunn for det nye EU-direktivet om grønnvasking («Green Claims»). EU vil hindre selskaper i å bruke vage eller i verste fall falske miljøpåstander, for å beskytte forbrukere og sikre ærlig markedsføring. Det er ventet et meget strengt regelverk der grønne påstander må forhånds godkjennes og kun brukes dersom det er tydelig dokumentasjon. En visjon om å være «det mest bærekraftige reisemålet» vil nok bli i strid med nytt regelverk. Lysefjorden er allerede sertifisert og re-sertifisert to ganger i henhold til den norske bærekraft ordningen, men den gir ingen nordisk rangering som kan brukes. Den rangerer heller ikke de norske reisemålene, men fokuserer på at arbeidet er systematisk og langsiktig.

Legitimiteten hos lokalbefolkningen og næringsliv kan også svekkes om ikke regionalplanen har en tydelig visjon som konkret skisserer en ønsket utviklet og forvaltning av Lysefjorden. Noen vil kunne oppleve visjonen som «flåsete». Visjonen kan virke fjern og uoppnåelig for lokale aktører som hotell, transportleverandører og andre turisttilbydere, og de kan derfor oppleve det som lite motiverende. En overambisiøs og urealistisk visjon kan føre til oppfatninger om tomme løfter.

Lysefjorden er mer enn bare et reisemål. En visjon som er mer konkret knyttet til lokale mål og utfordringer kan være lettere å engasjere lokalsamfunnet og andre næringer, og bygge eierskap rundt.

Å være «mest bærekraftig» legger opp til en «skrivebordkonkurranse» med andre destinasjoner, som kan skifte fokus vekk fra lokal tilpasning og innovasjon i bærekraftarbeidet til fordel for symbolpolitikk. Den kan også føre til en for smal fokusering på turisme og miljøtiltak, og overse viktige sosiale og økonomiske aspekter.

Vår visjon for fjorden er å opprettholde en levende fjord og en god opplevelse. Arbeid, bosetning, rekreasjon, besøkende og næringsaktivitet i tråd med bærekraftprinsippene. Dette er og målbare størrelser. Visjonen trenger ikke være lik denne, men vi ønsker en ambisjon for hvilken samfunnsutvikling vi ser for oss i området i framtiden.

Det er også slik at en levende fjord der folk bor og der det er spor etter tidligere liv er unikt internasjonalt og derfor attraktivt for en del mennesker. Det spektakulære er allerede der og man trenger kun å gjøre det tilgjengelig.

Regenerativt reiseliv:

Her brukes begrepet litt tilfeldig. Det snakkes om betydelig vekst og tilrettelegging for dette. Det er ikke nødvendigvis forenelig med et regenerativt reiseliv. Et regenerativt reiseliv som utgangspunkt vil kunne være svært begrensende. Vi foreslår å ta utgangspunkt i et Bærekraftig reiseliv som i større grad tar et helhetsbilde og et forvaltningsperspektiv og heller stimulere til regenerative tiltak i utviklingsarbeidet. For eks. å tilrettelegge en sti for mye folk slik at naturen rundt ikke brytes ned, eller restaurere mange av de kulturelle sporene i Lysefjorden slik at vi kan ta vare på og formidle historien til oss selv og tilreisende. Regenerative tiltak, men det å lede folk inn i naturen, med de tiltak som kreves, for å oppleve dette er i utgangspunktet ikke et regenerativt tiltak.

Det blir feil å se på regenerativ som det som erstatter bærekraft. Et mål om et fullstendig regenerativt reiselivssystem er paradoksalt nok ikke bærekraftig i et samfunnsperspektiv. En kan derimot ha mange regenerative tiltak i bærekraftsarbeidet. Bærekraftsarbeidet er en helhetlig tankegang som i større grad har utvikling og besøksforvaltning i seg. Vi savner at Bærekraftig Reismålsordningen til Innovasjon Norge blir nevnt. Ordninger er nasjonal, og tuftet på Global Sustainable Tourism Council sine prinsipper for bærekraftig reiselivsutvikling. Lysefjorden som destinasjon var pilot til denne nasjonale ordningen ved etablering, og har vært merket, og merket 2 ganger siden. Verktøykassen til ordningen og de underliggende prinsippene har vært veiledende i Lysefjorden Utvikling sitt bærekraftsarbeid.

Destinasjon/attraksjon/innfallssunkt/knutepunkt

Begrepsbruken er litt forvirrende: disse begrepene brukes litt om hverandre. Det viktige er hva man faktisk skal gjøre og hvilket mulighetsrom som gjelder.

For oss er det hele planområdet som er destinasjonen. Så består den av innfallsporter, attraksjoner og knutepunkt.

1. En destinasjon er et geografisk område som tiltrekker seg besøkende på grunn av sitt samlede tilbud av attraksjoner, aktiviteter, overnatting, transport, fasiliteter og tjenester. Destinasjonen kan variere i størrelse, fra en liten landsby eller by til en større region, og inkluderer alt som bidrar til turistens helhetsopplevelse.

Eksempel: Lysefjorden er en destinasjon som kombinerer naturlige attraksjoner som Preikestolen og Kjerag med tjenester som båtturer, overnatting og lokale kulturtilbud.

2. En attraksjon er en enkeltstående ressurs, fysisk eller immateriell, som har en særskilt evne til å tiltrekke besøkende. Attraksjoner kan være naturlige (fjorder, fjell), menneskeskapte (historiske bygninger, museer) eller kulturelle (festivaler, mattradisjoner).

Eksempel: Preikestolen er en attraksjon som trekker besøkende på grunn av sin unike beliggenhet og spektakulære utsikt.

3. Et innfallspunkt er et sted som fungerer som en inngang eller adgangspunkt til en destinasjon eller attraksjon. Innfallsporter er ofte knyttet til transportinfrastruktur (parkering, kollektivtilbud) og kan inkludere informasjonsformidling, utstyr, og tjenester som gjør det enklere for besøkende å starte opplevelsen.

Eksempel: Vi definerer Lauvvik, Forsand, Jørpeland, Lyngsheia/Songesand og Lysevegen/Lysebotn som innfallsport.

4. Et knutepunkt er en fysisk lokasjon hvor ulike transportmidler, ruter eller nettverk møtes og kobles sammen. Knutepunktet gjør det mulig å organisere turistens bevegelser mellom destinasjoner og attraksjoner. Det kan også tilby relaterte tjenester som mat, overnatting og informasjon.

Eksempel: Mange av kaiene i Lysefjorden (særlig Lauvvik, Forsand og Lysebotn kai) er knutepunkter for turister som ankommer med bil eller ferje, og som skal inn eller ut av destinasjonen. Parkeringsanlegg som Preikestolen Parkering og Kjerag Parkering er også viktige knutepunkt.

Under punkt 3.2 defineres de ulike områdene og uten å ta stilling til bruken av begrepene så er det et par spørsmål som reiser seg:

- Flørli er omtalt som attraksjon, men er det ikke en destinasjon?
- Lysebotn er definert som attraksjon, men er ikke det en destinasjon?
- Flere områder kan være både innfallspunkt og destinasjon. Flere området kan også være destinasjon og attraksjon.
- Lysefjorden Rundt er ikke bare en vandrerute som binde sammen de ulike områdene, men er uten tvil en attraksjon i seg selv
- Lauvvik er kommet inn og det er bra. Da bør kanskje også The Bolder og - Oanes/Lysefjordsenteret omtales. Her er det aktivitet og det planlegges ytterligere utbygginger.

Verdiskaping

Planen legger opp til potensielt store investeringer i årene som kommer. Utvikling av kommersiell aktivitet er beskrevet i form av destinasjoner, innfallspunkt og attraksjoner. Men det er slik at Lysefjordområdet er et natur- og kultur basert opplevelsesområde og en kan ikke forsvare at all kommersiell aktivitet skal foregå i selve reisemålet. Et viktig prinsipp med å satse på Preikestolen og Lysefjordområdet er at næringslivet ellers i fylket som ligger på utsiden av reisemålet skal kunne utvikle kommersiell aktivitet basert på opplevelses kvalitetene i Lysefjordområdet. Dette er en del av samfunnsperspektivet og kommer for lite fram i planen.

Lysefjorden Rundt

I planen er vandreruten omtalt og også inntegnet i kartet. Dette er veldig positivt. Vi kunne imidlertid ønsket oss en sterkere markering av at dette er Lysefjorden Rundt og at den er et hovedprosjekt for hvordan reisemålet skal framstå både internasjonalt, nasjonalt men også lokalt. En vandrerute som får fram alt det flotte ved Lysefjorden. Den gamle oppfatningen er at dette er en krevende flerdagstur for de mest spreke, og som gjerne bor i telt. Stavanger Turistforening og Lysefjorden Utvikling jobber derimot langsiktig med konkret profilering og fysisk tilrettelegging som retter seg mot mer betalingsvillige gjester som ønsker å gå deletapper, og benytte seg av det lokale servicetilbudet underveis. Gjester kan bli flere dager for å gå flere dagsturer, sammenhengende eller i ulike deler av Lysefjorden, eller «samle» etapper over flere år, basert på gjenbesøk.

Dette skaper muligheter for økt opphold i og rundt Lysefjorden, og større ringvirkninger. Samtidig krever det investeringer i infrastruktur, inkludert kommunikasjon og tilrettelegging, men også kommersiell utvikling av overnatting, servering, transport, guiding, m.m.

Det er viktig at det gis nok rom for å utvikle denne både med oppgradering av eksisterende stier, etablering av nye stier og koblinger mot kaiene i Lysefjorden. Her kan det også komme til nye kaier i framtiden og det er allerede lagt inn i anbudet til den nye 10 års kontrakten for Lysefjorderuta at Hengjane og Kallastein kai kan komme til i ruteplanen etter hvert.

Tilgang fra sjø er også et viktig sikkerhetsmoment som gir hjelpemannskaper lettere tilgang til stien rundt fjorden.

Cruise

Planforslaget sier ingenting om cruise. Vi mener det er en svakhet ved planen og at det bør omtales en holdning til dette.

Det er utarbeidet en cruise strategi for Stavangerregionen som sier at den skal begrense muligheten for cruise skip til å bevege seg innover i Ryfylkefjordene og Lysefjorden med mindre de tilfredsstiller miljøkravene som skal innføres i verdensarv fjordene. Vi vil gå lenger enn dette og si at cruise skip ikke skal gå inn i Lysefjorden. Dette begrunner vi med følgende: Det er gjort en jobb for å utvikle aktivitetstilbydere i Lysefjorden. Dette er aktører som blant annet bruker fjorden som aktivitetsarena. Ved å tillate cruiseskip så vil dette kunne komme i konflikt med disse aktørene.

Vi er opptatt av å lage en fornuftig besøksforvaltning av de ulike områdene i fjorden. For eksempel Flørli. Mye av opplevelsen knyttes til stedets identitet og ved å ankre opp cruise skip og føre mengder av passasjerer i land så vil dette kunne ødelegge atmosfæren og produktet. Mange steder i Lysefjorden vil kunne ha et økt besøk, men det må styres i fornuftige mengder.

Det er en realitet at det er flere virksomheter som baserer sin drift på cruise passasjerer og vi skal støtte opp om disse. Vi tror imidlertid at dagens modell der cruise passasjerer forflyttes i mindre båter og i mindre grupper på buss både skaper bedre produkter, mer håndterlige grupper og mer lokal verdiskaping enn om cruise båtene selv oppsøker opplevelsen som Lysefjorden er.

Vi får mest verdi ut av dette segmentet om de kanaliseres til et fåtall havner og forflytter seg ved hjelp av lokale transportører ut i distriktet og ut til gode opplevelser.

Kommentarer til kapittel 2: Innsatsområder mål og strategier

Figur 4 oppsummerer planens områder på en god måte. Målsetningene i dette kapittelet er stort sett gode.

I punkt 2.2 reiselivs og destinasjonsutvikling, omtales Preikestolen der det foreslås noen tiltak for å doble kapasiteten i stien uten på øke kapasiteten på parkeringsanlegget. Dette kan ifølge planforslaget gjøres ved å lage ny sti/rundtur og øke tilgangen via shuttlebusser. Vi mener at fokuset må snus til hvordan vi kan styre trafikken på en måte som bremser veksten på de mest besøkte dagene. Vi må fokusere på rett kapasitet i stien og på selve Preikestolen for å ivareta sikkerhet, men ikke minst opprettholde en god opplevelse for de besøkende. Hvis vi ikke klarer å opprettholde en svært god opplevelse vil vi risikere et omdømmetap med langsiktige negative konsekvenser. Så fokuset i planen må være å ha rett mengde folk til enhver tid og mindre fokus på kun vekst. Dette viser og behovet for at den organisasjonen som skal jobbe med utvikling i Lysefjordområdet også må engasjere seg på markedssiden. Vi må bort fra volumfokuset og over på hvem vil vi ha, i hvilke mengder, når og hvilken verdi de kan tilføre oss.

Besøksforvaltning på de ulike stedene kombinert med tålegrenser og målgrupper er viktige tema i det videre arbeidet.

Tålegrenser er heller ikke hogget i stein-de kan utvikles ved god tilrettelegging.

Tilretteleggingstiltak kan utgjøre naturinngrep, men samtidig være mindre enn slitasjen som ville oppstått ved å ikke gjøre noe. Preikestolen er et eksempel på dette.

Et annet moment når det gjelder Preikestolen, Kjerag og Flørli er muligheten for å gjøre ulike tiltak i stiene for å øke attraktiviteten gjennom hele året. Hvis det er behov for å gjøre tiltak eller installasjoner som lys osv. i vinterhalvåret for å bidra til helårsturisme så må ikke planen utelukke dette før det er utredet som en del av besøksforvaltningen.

I punkt 2.4 lokalsamfunn kunne vi tenkt oss litt mer utdyping da det er et viktig område. Hva innebærer det at det skal styrke lokalsamfunnet? Viktige tema er rekreasjon, bolyst og

stolthet. Vi må balansere utviklingen og unngå turistenes negative påvirkning av lokalsamfunnene. Verdiskaping i næringslivet er viktige faktorer. Det gjelder handel, opprettholde og bedre transportsystemer, inntjening på transport og tradisjonelle reiselivsvirksomheter, men og annen næringsvirksomhet. Preikestolen og Lysefjordområdet vil være et godt bidrag for hele næringslivet i Rogaland som gjennom året har mye besøk av kunder og andre forretningsforbindelser.

2.5 transport

I planen omtales Flørli som det området som er avhengig av transport på fjorden for å kunne eksistere. Vi har i Rogaland en ambisjon om å ha næringsaktivitet gjennom hele året og dermed er også Lysebotn og Songesand helt avhengige av transport på fjorden i store deler av året med vinterstengte veier.

I planen omtales en ny 10 års kontrakt for lokalbåtruten som har en kapasitet på 97 passasjerer og 12 biler. Dette løser imidlertid ikke det totale transportbehovet som er høyere i sommer halvåret. Hvis satsingen på helårsturisme lykkes, vil det og være et økt behov i vinterhalvåret. Det må derfor være en målsetning at det skal være en kontrakt på Lysefjorden i framtiden som tar opp i seg det totale transportbehovet og kan tilpasse dette ut ifra trafikkmengde og etterspørsel. Dette vil øke tilbudet, styrke lokalsamfunnet, styrke reiselivsnæringen og på sikt redusere kostnadene for fylket.

I planen skrives følgende: «Utfordringer kan være knyttet til offentlig transport som har kapasitetsutfordringer som kan øke ytterligere ved økt besøk til området». Vi kan være enig i at rutebåttilbudet som er vedtatt ikke er nok for å realisere det fulle reiselivsutviklingspotensialet i Lysefjorden. Reiselivsutvikling forutsetter bedre infrastruktur og kommunikasjon, men kan også være nøkkelen til å bidra til dette. Det er ikke urealistisk at reiselivet i framtiden ville finansiert hele rutetilbudet på Lysefjorden. Vi ønsker oss klarere målsetninger i planen om dette.

Finansiering

Arbeidet med Preikestolen og Lysefjordområdet er ressurskrevende. I dag gjøres dette arbeidet av en liten organisasjon som er helt avhengig av å søke på eksterne støtteordninger for å kunne utføre utviklingsprosjekter. Dette skaper lite forutsigbart handlingsrom og det vil tidvis utsette framdriften i prosjekter. Med slike finansieringsordninger er det også en fare for at man tilpasser prosjekter til støtteordninger istedenfor å få finansiering til de rette prosjektene.

Vi mener det må gjøres et forsøk på å etablere et utviklingsfond for Preikestolen og Lysefjordområdet der mange ulike aktører, både offentlige og private går sammen om en målrettet og effektiv utvikling og realisering av regionalplanen.

Vi ønsker oss en klar målsetning om å opprette et slikt fond innen utgangen av 2026.

Organisering

Dette punktet er ikke skevet ut enda da vi venter på en utredelse som SP har bestilt.

Om vi ikke får det til møtet tar vi uansett en diskusjon om dette ut ifra det vi vet om prosessen så langt. Da må vi og justere vedtaket litt slik at vi kan komme tilbake til akkurat dette punktet.

Oppsummering:

-Regionalplanen inneholder veldig mye bra og kan bli et unikt dokument der Rogaland kan vise vei for hvordan man organiserer destinasjonsarbeid inn i framtiden.

-Vi må jobbe etter bærekraftprinsippene og jobbe med regenerative tiltak

-Reiseliv skal være et virkemiddel (blant andre) for en god samfunnsutvikling.

-Reiseliv vil være en katalysator for å skaffe ressurser til restaurering og formidling av kultur, god ferdsel i naturen, skjøtsel, kvalitetsheving av næringen og grunnlag for næringsaktivitet og bedret tilgjengelighet. Gjort rett vil reiselivsorganiseringen i Lysefjordområdet også sørge for god besøksforvaltning av området. Trafikkveksten vil kunne komme uavhengig av tilretteleggingen, men med planen som grunnlag vil en være i forkant å styre utviklingen istedenfor bli styrt av utviklingen.

-For å utvikle destinasjonen i en gitt retning så må man ikke markedsføre bredt som i dag, men spisse mye mer mot de målgruppene en skal ha. Utviklingen av destinasjonen er avhengig av å få de rette gjestene og for å lykkes.

Til slutt: på side 53 brukes ordet småskala reiseliv for å beskrive mindre virksomheter. Vi mener ordet er negativt og begrensende da de fleste bedrifter starter som små. La oss beskrive alle som reiselivsbedrifter.

20.12.2024

På vegne av styrene:

Helge Kjellevoid

Daglig leder Lysefjorden Utvikling AS og Stiftelsen Preikestolen

Forslag til vedtak:

Styret vedtar vedlagte høringsuttale til regionalplan for Preikestolen og Lysefjordområdet

LU Sak 49/2024 Høring om lovforslag om besøksbidrag

Nærings- og fiskeridepartementet og justis- og beredskapsdepartementet har sendt ut en høring om forslag til lov om besøksbidrag. Dette er et forslag som har vært jobbet med over lengre tid og er et resultat av at en del områder opplever økt besøk samtidig som man har problemer med å ha god nok tilrettelegging for dette besøket.

Selve høringsdokumentet er på 97 sider inkludert en egen ordning for Longyearbyen. Her følger en oppsummering av de viktigste momentene i høringsforslaget med utgangspunkt i vår virksomhet i Lysefjorden.

Det foreslås en skatt på overnatting. Dette inkluderer utleie av rom, leilighet, hytte, hus, grunn mv. på hoteller, hotellskip, fritidsbåter i gjestehavn, campingplasser, bobilparker, vandrerhjem og annen overnattingsvirksomhet, herunder privat utleie gjennom næring. Det betyr at både kommersielle overnattingsbedrifter og private utleiere av egen bolig plikter å betale overnattingsavgift.

Hensikten med avgiften er å finansiere reiselivsrelaterte fellesgoder.

Med reiselivsrelaterte fellesgoder forstås natur og kulturmiljøer, infrastruktur, bygninger, med mer og tjenester der bruk av eller behov for disse i vesentlig grad øker med antall besøkende til kommunen.

Avgiften er på maksimalt 5% av overnattingsprisen eks. MVA

Det er kommunene som kan velge å innføre avgiften i sin kommune. Kun avgift innkrevd i kommunen kan brukes i kommunen. Det gjelder kun hele kommunen og kan ikke innføres i deler av kommunen. Kommuner kan samarbeide om innkrevingen og bruke midlene innenfor kommunenes grenser samlet sett.

Styrene i LU og SP har tidligere gitt en uttale i forbindelse med NOU Leve og oppleve-Reisemål for en bærekraftig fremtid. Om fellesgodefinansiering uttalte styrene dette:

LU Sak 24/2023 Høringsuttale NOU 2: Fellesgodefinansiering

Mange av opplevelsene som reiselivsnæringen tilbyr er basert på bruk av natur- og kulturgoder og infrastruktur som er tilgjengelig for alle. Dette kalles fellesgoder.

Fellesgoder er kjennetegnet ved at flere kan benytte seg av godet samtidig uten at det reduserer verdien for andre eller at godet blir brukt opp. De er også kjennetegnet ved at det ikke er mulig å forhindre noen i å benytte seg av godet.

Flere ulike ordninger for fellesgodefinansiering er mulige. Offentlig finansiering, brukerbetaling, besøksbidrag og frivillig bidrag.

LU/SP støtter utvalgets forslag om en nasjonal ordning med lav avgift og mener det er viktig at midlene tildeles der det er behov. Bare på denne måten vil en kunne ta tak i de reelle problemene. En ordning der midlene deles jevnt ut vil ikke bidra til dette. Det er og viktig med en grundig behovsvurdering av søknadene.

LU/SP er kjent med at det diskuteres og prøves ut pilotordninger med innkreving lokalt/regionalt. Vi er skeptiske til dette da det føles uavklart hvordan dette vil slå ut i forhold til størrelse på avgift, ulik avgift i ulike regioner og samkjøring av ordningen slik at den blir forstått av gjestene.

LU/SP mener også at brukerbetaling bør kunne vurderes på de turmålene som krever ekstra tilrettelegging og ekstra søkelys på å opprettholde natur- og kulturverdiene, sikkerhet og opplevelse. Dette kan gjøres ved at det kan tas en parkeringsavgift ved utsatte turmål der midlene kan brukes til tilrettelegging av hele turmålet og ikke kun parkeringsanlegget. Dette vil innebære en justering av tolkningen i friluftsløven §14 og LU/SP mener en slik ordning kan legges til turmål som er sertifisert som Nasjonale Turiststier. Ved å gjøre det på denne måten vil en kunne kreve gode besøksstrategier og en god ledelse av reisemålet og en vil ha et rammeverk for ordningen.

Et alternativ til denne modeller er innføring av et nasjonalt besøksbidrag som kompenserer for dette. Det er imidlertid behov for raske avklaringer og en to trinns modell kan være å legge en slik ordning inn under Nasjonale Turiststier som beskrevet og etter hvert ta hele ordningen inn under en ny modell for besøksbidrag.

Under følger et forslag til høringsuttale som baserer seg på det synet vi hadde ved forrige NOU høring.

HØRING: FORSLAG TIL LOV OM BESØKSBIDRAG

Dette er en felles høringsuttale for Lysefjorden Utvikling AS og Stiftelsen Preikestolen. Stiftelsen Preikestolen (heretter kalt SP) behandlet høringen i styremøte 13. desember 2024 mens Lysefjorden Utvikling AS (heretter kalt LU) behandlet den i styremøte 19. desember 2024.

LU/SP støtter ikke regjeringens forslag til lov om besøksbidrag slik den foreligger i høringsutkastet. LU/SP er for en nasjonal ordning med lav avgift som treffer alle reisende og mener det er viktig at midlene tildeles etter samme retningslinjer over hele landet. Midlene må kunne brukes der det er behov og ikke der det kun er overnattingsbedrifter.

Begrunnelse:

Det er både positive og negative sider ved det foreslåtte besøksbidraget. Det er positivt at det omfatter en bred del av overnattingsbedriftene og ikke bare en del av bransjen som hoteller. Det kan også være positivt at beslutningene om bruk av midlene tas nært utfordringene. Likevel er det sektorer som ikke er med, men som har store interesser i næringen. Vi tenker da på cruise, bobiler utenom kommersielle overnattingssteder og ikke minst transportsektoren som har en stor omsetning knyttet til reiseliv.

Vi er skeptiske til at ordningen skal administreres av kommunene. Vi vet og at mange små kommuner er presset på andre administrative oppgaver og dette vil komme i tillegg.

Det er og en risiko for at man får mange ulike intensjoner med å innhente besøksbidrag.

En mister også muligheten til å sette ressursene inn der behovet er størst. Det er slik at naturen og kulturarven er sentrale elementer i det norske reiselivsproduktet og mange av disse ressursene ligger i distriktene, der man har få og små bedrifter. En vil da ikke få inn de nødvendige ressursene til å håndtere trafikken som ofte kommer fra nærliggende kommuner.

Ved at hele kommunen, eller kommuner sammen skal være innkrevingsområdet så kan det oppstå interessekonflikter internt mellom administrasjon/politikere og næringen om fordelingen av midlene.

Det står også i høringsnotatet er de overnevnte oppgaver i denne sammenheng ikke er ordinær kommunal tjenesteproduksjon som kommunene, uavhengig av de besøkende til kommunen, er ansvarlige for å tilby sine innbyggere.

Prinsippet om at hver kommune skal håndtere dette administrativt vil føre til en ytterligere byråkratisering ikke bare av kommunene, men hele ordningen.

Vi synes også det er uklart hva besøksbidraget faktisk skal brukes til. I høringsutkastet står det at bidraget skal brukes til å *finansiere reiselivsrelaterte fellesgoder*. Slike fellesgoder defineres som: *fellesgoder er kjennetegnet ved at flere kan benytte seg av godet samtidig uten at det reduserer verdien for andre, eller at godet blir brukt opp. De er også kjennetegnet ved at det ikke er mulig å forhindre noen i å benytte seg av godet.*

I høringsutkastet utvides definisjonen noe og en peker på flere mulige bruksområder:

-etablering av nødvendig infrastruktur. Kan det være toaletter, veier, stier, skilting osv?

-styring av folk. Kan det være digital informasjon, vakter, parkering, buss/transport tiltak osv?

-produktutvikling. Kan det være restaurering av kulturarv, tiltak for å bevare natur, andre rene produktutviklingstiltak som skal være med både å styre folk, gi de opplevelser og de nødvendige fasilitetene og skape inntekter?

Et spørsmål er om håndtering av for eks. søppel, renhold av toaletter, vedlikehold av stier osv. skal omfattes av ordningen. Det står at drift ikke omfattes så her er det uklart. Reiselivet har ofte behov for at noen tar ansvar også for å drifte fellesgoder.

Andre mulige konsekvenser:

Hele ordningen slik den foreligger legger opp til ulik praksis i kommunene. Noen vil innføre besøksbidrag og noen vil selvsagt ikke gjøre det. Det er og lagt opp til at en kan velge ulike størrelser på bidragene. Dette kan bli konkurransevridende når det kommer til private investeringer i reiselivet.

LU har i dag ansvar for Lysefjord- området. Det er på trappene en ny regionalplan for Preikestolen og Lysefjord- området og et besøksbidrag burde kunne være en finansieringskilde for en del tiltak i området. Regional plan området består totalt av delområder i 4 kommuner samtidig som at det er totalt 7 kommuner med på utviklingsarbeidet. Vi ser ikke at ordningen slik den foreligger nå blir en enkel og målrettet ordning for utvikling av fellesgoder i vårt reisemål.

LU/SP mener også at brukerbetaling bør kunne vurderes på de turmålene som krever ekstra tilrettelegging og ekstra søkelys på å opprettholde natur- og kulturverdiene, sikkerhet og opplevelse. Dette kan gjøres ved at det kan tas en parkeringsavgift ved utsatte turmål der midlene kan brukes til tilrettelegging av hele turmålet og ikke kun parkeringsanlegget. Dette vil innebære en justering av tolkningen i frilufsloven §14 og LU/SP mener en slik ordning kan legges til turmål som er sertifisert som Nasjonale Turiststier. Ved å gjøre det på denne måten vil en kunne kreve gode besøksstrategier og en god ledelse av reisemålet og en vil ha et rammeverk for ordningen.

Et alternativ til denne modeller er innføring av et nasjonalt besøksbidrag som kompenserer for dette. Vi tror ikke den foreslåtte løsningen er en god løsning for å ivareta vårt behov.

Vi ser at mange av disse momentene er vurdert og at internasjonalt lovverk trolig kan sette en stopper for en del av mulighetsrommet. Vi mener likevel at dette er en såpass viktig ordning at alle elementer må vurderes. Vi mener det er uklokt å innføre en ny avgift uten at hele mulighetsrommet er vurdert helt ut.

Forslag til vedtak: Styret vedtar framlagt høringsuttale til lov om besøksbidrag

LU Sak 50/2024 Handlingsplan 2025

Handlingsplanen skal gjenspeile prioriteringer i tråd med visjon og strategier for Lysefjorden Utvikling AS. Handlingsplanen skal være verktøyet for å realisere selskapets formål.

Årets handlingsplan er omfattende, og den er et signal om at oppgavene i Lysefjorden er store. Handlingsplanen er og et signal om at vi kan få til mye med en effektiv organisasjon, men at det er finansielle ressurser som setter begrensningen.

Lysefjorden Rundt 4 000 000,-

Målsetningen med Lysefjorden rundt er å utvikle en vandrerute langs- og rundt hele Lysefjorden. Opplevelsene skal være på så høyt nivå at vi blir kjent internasjonalt som en attraktiv vandre destinasjon. Prosjektet skal bidra til å gi Lysefjorden en profil internasjonalt og vi skal jobbe mot målgrupper som har kjøpekraft og som blir lenger i regionen.

I 2025 ønsker vi å forsterke allerede anlagt sti mellom Høllesliheia og Preikestolen Parkering. Videre ønsker vi å gjenoppbygge kaien på Hengjane og ruste opp stien opp til garden og videre inn på Lysefjorden rund stien. Vi vil og ruste opp stien fra Håheller til Sagbakken og Fylgjesdalen. Når dette er gjort blir det neste å restaurere alle kulturminnene på disse stedene og utvikle en god formidlingsstrategi.

Det har vært gjennomført grunneiermøter på begge steder og tilbakemeldingene på prosjektene er positive.

Det er søkt om ekstern finansiering til dette og prosjektet er avhengig av dette for å kunne gjennomføres. Så langt har vi fått innvilget 1 500 000,- i støtte fra Sparebankstiftelsen SR-Bank. Videre har vi inne en søknad i Ryfylkefondet og vår samarbeidspartner i prosjektet Stavanger Turistforening har tilgang til tippemidler på en del av tiltakene. Omfanget av det vi får gjort i 2025 er avhengig av hvor mye ekstern finansiering vi klarer å få.

Tid: 2025
Kostnad: 4 000 000,-

Finansiering:
LU:
Ekstern: 4 000 000,-

Kjerag-nytt renseanlegg 3 000 000,-

I forbindelse med delingen av eiendommen på Øygardstølen ble det avdekket at dagens avløpsanlegg som ble bygget i 2002 er sprengt og ikke får ny utslippstillatelse. Vi har prosjektert et nytt anlegg som er kostnadsberegnet til rett over 2,8 mill. Vi har fått tre år på å bygge nytt anlegg. Vi prøver med en gang og ser om dette er et prosjekt som Miljødirektoratet vil være med å gi støtte til gjennom Nasjonale Turiststier. Selv med støtte så er vi avhengig av å hente inn mer kapital for å gjennomføre prosjektet.

Tid: 2025
Kostnad: 3 000 000,-

Finansiering:
LU/andre: 1 000 000,-
Ekstern: 2 000 000,-

Kjerag-utstyrsutleie 200 000,-

Etter årets sesong på Kjerag med nytt driftskonsept så ser vi mer og mer behovet for å kunne leie ut utstyr til turgåere. Dette er et populært tilbud på Preikestolen og selv om folk nok er mer forberedt på Kjerag så er også værforholdene der betydelig mer utfordrende til tider. Vi får en hel del spørsmål om dette og for å kunne yte best mulig service til folk og ivareta sikkerheten ønsker vi å begynne med utleie av bukse, jakke og sko i 2025.

Tid: Vår 2025
Kostnad: 200 000,-

Finansiering:
LU/andre: 100 000,-
Ekstern/miljødirektoratet: 100 000,-

Kjerag-destinasjonsladere 100 000,-

Det er en økende etterspørsel etter ladeinfrastruktur på Øygardstølen og i Lysebotn. Vi har etablert et anlegg på Preikestolen og leverandøren der er interessert å få til et anlegg også på Øygardstølen. Modellen er at vi stiller tomt med litt tilrettelegging mens de installerer og drifter anlegget. Vi får en andel av omsetningen i leie. Dette er en gunstig måte å få bygget ut denne infrastrukturen på. Vi håper på sikt at dette kan utvides til andre deler av Lysefjorden.

Tid: Vår-sommer 2025
Kostnad: 100 000,- (totalkostnaden er ukjent)

Finansiering:
LU/andre: 100 000,-
Ekstern: Ukjent

Medfinansiering fra Miljødirektoratet vil være avgjørende for prosjektene ved Kjerag

Turistkontordrift 300 000,-

Vi har sammen med Stiftelsen Preikestolen tatt på oss et betydelig vertskapsansvar i Lysefjorden. Dette innebærer blant annet at det er turistkontor på Preikestolen, på Kjerag og i Lysebotn. Vi har nå blitt utfordret til å vurdere å drive turistkontoret også på Forsand for Sandnes kommune. Vi ser på lokaliteter og driftsform men har som mål å få dette til.

Tid: Sommer 2025
Kostnad: 300 000,-

Finansiering:
LU/andre:
Ekstern: 300 000,-

Flørli-vann 300 000,-

Vanntilførsel i Flørli er omtalt i tidligere saker. Vi har ikke ressurser til å gjennomføre større permanente prosjekter for å sikre vann. Det er heller ikke utredet godt nok hvilken løsning som bør velges men hovedsaklig står det mellom nye brønner som vil være det beste. Alternativt at vi kan finne en tilfredstillende løsning med bruk av elvevann. Vi vil derfor lage en midlertidig løsning med vann fra elva.

Tid: vinter-vår 2025

Kostnad: 300 000,-

Finansiering:

LU/andre: 300 000,- (tas fra vedlikeholdsbudsjettet i Flørli)

Ekstern:

Flørli-fasaden på kraftstasjonen 400 000,-

Vi har tidligere fått 200 000 av Rogaland Fylkeskommune til vedlikehold av teknisk og industrielle kulturminner. Vi søkte om dette på grunn av kritisk tilstand av takrennene og nedløpene på fasaden på kraftstasjonen. Resultatet av dette er stadig oppsmuldring av fasaden og nedfall over inngangen. Vi har gjort jobben med rennene og har på dette brukt 120 000. Vi har med andre ord igjen 80 000. Det som nå burde vært gjort er et murarbeider for å reparere fasaden. Dette koster mer enn 80 000 og vi er avhengige av å få eksterne midler til dette. Vi kan bruke resten av vedlikeholdsmidlene men ett år uten vedlikehold i Flørli er ikke bra. Et annet alternativ er å søke eierkommunen om hjelp.

Tid: vinter-vår 2025

Kostnad: 400 000,-

Finansiering:

LU/andre: 200 000,- (Rogaland Fylkeskommune)

Ekstern: 200 000,-

Forprosjekt sykkelsti i Daladalen 300 000,-

Det har vært diskutert i flere år om det er mulig å knytte sammen Lysebotn og Songesand med en sykkelvei gjennom Daladalen. Prosjektet er kommet et steg videre da Sandnes kommune og LU sammen har gjennomført befaringer og grunneiermøter som har resultert i et forprosjekt. Forprosjektet skal finne ut hvor traseen kan være, standard og kostnader. Etter dette vil det bli nye grunneiermøter og en må vurdere om det er en realistisk finansiering av prosjektet.

Tid: vinter-vår 2025

Kostnad: 300 000,-

Finansiering:

LU/andre:

Ekstern/Sandnes Kommune: 300 000,-

Andre viktige prosjekter:

Transport på Lysefjorden

Dette er et prosjekt det jobbes med hele tiden. Nå ser det ut til at finansieringen kommer på plass. Nå blir det viktig å få mest mulig ut av ressursene og lage en best mulig løsning for Lysefjorden. Vi jobber tett med næringsavdelingen i Rogaland Fylkeskommune om dette.

Videreutvikling av Flørli

Arbeidet i Flørli har ligget i dvale siden 2022. Stavanger kommune vedtok masterplan ett år etter de andre i juni 2023 men har ikke villet engasjere seg videre før det har avklart eierforholdene til Flørli. Vi venter fortsatt på denne avklaringen. For Flørli og Lysefjorden sin del burde vi nå snart komme igang med regulering og arbeid med finansiering for ivaretagelse av Flørli.

Regionalplan for Preikestolen og Lysefjordområdet

Planen skal ut på høring i starten av 2025 og vedtas sommeren 2025. Dette blir en viktig plan for framtiden til LU. Gode strategier og målsetninger kombinert med en effektiv organisering og finansiering blir viktige elementer som må løses.

Nettversksamlinger/bedriftsoppfølging

I tillegg til mange oppgaver og prosjekter for hele destinasjonen er LU også førstelinjetjeneste mot næringslivet. Vi deltar direkte inn mot bedriftene eller i form av nettverkssamlinger eller samarbeidsprosjekter som blant annet vinterturisme, kvalitetsheving og oppfyllelse av lover og regler i driften.

Markedsføring

Vi har de siste årene jobbet mye med å utvikle gode nettsider og vi ser at bruken er sterkt økende. Lysefjorden365 vil i år nå 300 000 besøkende som er over 20% økning fra 2023. Vi har i flere år brukt noe penger på å promotere sidene og utvikle de. I tillegg gjør vi litt på sosiale medier.

I tillegg til dette har vi produsert noen kart for Lysefjorden til bruk i turistkontorene. Vi er nå ved et veiskille, om vi skal profesjonalisere dette arbeidet eller tone det ned. Vi bygger en destinasjon med en profil og en kundegruppe som vi og må jobbe mot i markedet. Vi skal selvsagt bruke eksisterende kanaler (destinasjonsselskaper, Fjord Noreg osv) men må vurdere å engasjere oss mer selv. Dette må og bli en diskusjon i forbindelse til mandatet for det selskapet som skal arbeide videre med regionalplanen for Preikestolen og Lysefjordområdet.

Kostnader:

Lysefjorden Rundt	4 000 000,-
Kjerag-nytt renseanlegg	3 000 000,-
Kjerag-utstyrsutleie	200 000,-
Kjerag-destinasjonsladere	100 000,-
Turistkontordrift	300 000,-
Flørli-vann	300 000,-
Flørli-fasaden på kraftstasjonen	400 000,-
Forprosjekt sykkelsti i Daladalen	300 000,-

SUM: **8 600 000,-**

Finansiering:

Egeninnsats:	500 000,-
Ekstern finansiering:	6 600 000,-
Sparebankstiftelsen:	1 500 000,-
SUM:	8 600 000,-

Forslag til vedtak: Styret vedtar handlingsplan for 2025 som framlagt

LU Sak 51/2024 Budsjett 2025

Lysefjorden Utvikling AS - Budsjett 2025				
Konto	Inntekter/finansiering (heile tusen)	Budsj. 2025	Regnsk. Pr 30.09	Budsj. 2024
3 002	Driftsavtale Øygardstøl	6 000		6 000
3 004	Salg av konsulentttjenester	1 020 000	712 505	960 000
3 020	Inntekter parkering	3 300 000	2 961 037	3 200 000
3 100	Salgsinntekt handelsvarer (vask)	120 000	-	-
3 441	Tilskudd Flørli	500 000	500 000	500 000
3 443	Tilskudd Ryfylkefondet	-	-	-
3 447	Driftstilskudd Rogaland Fylkeskommune	-		-
3 450	Tilskudd Innovasjon Norge			
3 452	Tilskudd Turistkontor			
3 454	Tilskudd Miljødirektoratet	-	1 070 000	-
3 455	Tilskudd Sandnes kommune		100 000	
3 457	Grunntilskudd Nasjonale Turiststier			
	Kommunale driftstilskudd	2 733 108	1 999 844	2 652 384
	Prosjektenester	-	12 002	-
3 600	Andre leie inntekter	100 000		100 000
	Sum salgsinntekter	7 773 108	7 355 388	7 412 384
4 500	Fremmedarbeid			100 000
4 507	Motkonto tilskudd	-	995 000	-
	Sum varekost	-	995 000	100 000
	Dekningsbidrag	7 773 108	6 360 388	7 312 384
	Kostnader (heile tusen)			
5 000	Lønn	2 720 000	2 114 839	2 920 000
5 066	Lønn prosjekter		-	
5 080	Sykelønn		30 813	
5 081	reis arbeidsreiser		11 814	
5 092	Feriepenger	326 400	257 570	350 400
5 210	Fri telefon	10 248	7 686	9 662
5 230	Fri losji i bolig		-	
5 256	Ulykkesforsikring	5 204	3 903	2 942
5 283	Fast bilgodtgjørelse	53 759	40 319	53 963
5 290	Motkonto gruppe 52	- 4 392	- 3 294	
5 350	Styrehonorar, styremøte	148 800	145 300	125 000
5 400	Arbeidsgiver avgift	383 520	345 271	411 720
5 405	Feriepenger arb. Giv. Avgift	46 022	36 317	49 406
5 425	Pensjon	136 281	102 211	118 861
5 510	Diett	-		18 701
5 830	Refusjon arbeidsmarkedstiltak	-		-
5 900	Gave	3 472	2 604	-
5 915	Mat	4 135	3 101	6 593
5 920	Forsikring	5 403	4 052	3 066
5 990	Andre personalkost	1 020	765	100 308
	Sum personalkostnader	3 839 873	3 103 272	4 170 623
6 000	Ordinære avskrivninger bygg og eiendom	90 000	67 500	90 000
6 010	Ordinære avskrivninger maskiner	25 200	18 900	25 200
	Sum avskrivninger	115 200	86 400	115 200

6 300	Leie lokaler	61 735	46 302	121 146
6 320	Renovasjon, vann, avløp	240 788	180 591	155 556
6 340	Strømutgifter	261 768	196 326	309 498
6 360	Renhold	89 291	66 969	24 315
6 400	Leie bankterminal	5 979	4 484	6 696
6 401	Leie av utstyr	7 679	5 759	3 540
6 420	Leie datasystemer	37 463	28 097	39 468
6 421	Leie datasystemer	-	-	-
6 500	Utgiftsført inventar og utstyr	100 000	255 236	100 000
6 501	Billettforbruk	-	-	-
6 503	Kjøp av skilt	40 812	30 609	30 000
6 551	Datautstyr	22 407	16 805	
6 553	Programvare årlig vedlikehold	70 665	52 999	21 177
6 554	Programvare kjøp utland	-	-	-
6 560	Driftsrekvisita	18 249	13 687	18 188
6 570	Arbeidsklær	22 602	16 951	8 275
6 590	Andre driftskostnader	- 3 254 -	2 440	19 225
6 593	Vannanlegg	23 348	17 511	60 150
6 600	rep. Bygninger	100 000	362 367	15 000
6 601	rep flørli	500 000	413 962	400 000
6 605	rep uteomr.	5 320	3 990	10 000
6 620	Vedlikehold inventar og utstyr	66 132	49 599	10 000
6 621	rep. vedl. P automat kjerag	50 000	-	50 000
6 701	Honorar revisjon	100 606	75 455	54 876
6 705	Honorar regnskap	199 706	149 779	150 958
6 706	EDB	42 040	31 530	
6 790	Annen konsulenttjeneste	80 000	82 682	30 000
6 795	Advokatbistand	30 000		50 000
6 800	Kontorrekvisita	13 931	10 449	60 443
6 840	Aviser, tidsskrifter, bøker	36 117	27 088	17 270
6 860	Kurs, møter, reiser	150 000	136 475	100 000
6 900	telefon	-	-	-
6 901	Mobil HK	34 365	25 774	39 793
6 902	mobil turistkontor	3 260	2 445	3 071
6 904	Mobil HL	5 545	4 159	4 503
6 905	Mobil JH	-	-	-
6 907	Bredbånd/internett	89 670	67 253	55 701
6 908	Mobil HK	-	-	-
6 909	Breibånd Øygardstølen	17 721	13 290	13 283
6 910	breibånd JH	31 314	23 485	25 373
7 100	Bilgodtgjørelse oppgavepl.	49 080	36 810	56 641
7 105	Bilgodtgjørelse skattepliktig	30 177	22 633	32 006
7 140	Reisekost ikke oppg. Pl.	95 147	71 360	70 000
7 150	Diett	-		10 819
7 310	Annonser	50 000	94 581	60 000
7 320	Reklame	180 000	207 377	150 000
7 350	Representasjon/tur	-	-	-
7 400	Kontingent fradragsberett.	22 019	16 514	8 272
7 420	Gave fradragsberett.	16 667	12 500	15 000
7 430	Gave ikke fradragsberett.	10 000		10 000
7 500	Forsikring	41 028	30 771	39 313
7 601	Lisensavgift	305	229	-
7 710	Styremøter	-	-	-
7 750	Festeavgift	50 000		5 000
7 770	Bankgebyr	10 337	7 753	7 976
7 780	Kortgebyr	165 786	124 340	172 191
7 785	Gebyr NorTronic	132 789	99 592	170 373
7 790	Annen kostnad	20 228	15 171	20 000
	Sum andre driftskostnader	3 428 822	3 149 296	2 835 097
	Sum Driftskostnader	7 383 895	6 338 968	7 120 920
	Driftsresultat	389 213	21 420	191 464
8 150	Renter lån	360 000	41 173	68 410
8 155	Renter kreditorer	1 332	999	118
	Sum Finanspost	361 332	42 172	68 528
	Årsresultat	27 882 -	20 751	122 936

LU Sak 52/2024 Orienteringssaker

- transport Lysefjorden
- status Øygardstølen
- villcamping fossmorkveien
- kraftstasjonens 3 etasje
- reautorisasjon som nasjonal turiststi på Kjerag
- nytt fra SP

Forslag til vedtak: Styret tar saken til orientering

LU Sak 53/2024 Møteplan 2025

I forslag til møteplan har eg lagt opp til to møter der vi kan ha felles lunch med styret i Stiftelsen Preikestolen. Da har vi og mulighet til å behandle fellessaker.

Torsdag 27. februar 0900-1200

Fredag 11. april 0900-1200 (kan flyttes til 10. kl. 1200 etter SP)

Torsdag 19. juni 1100 1400 (Felles møtedag med SP)

Torsdag 28. august 0900-1200

Torsdag 23. oktober 0900-1200

Torsdag 11. desember 1100-1400 (Felles møtedag med SP)

Forslag til vedtak: Styret vedtar møteplan for 2025

LU Sak 54/2024 Eventuelt

Forsand, 12. desember 2024
Helge Kjellevoid

Styremøte i Lysefjorden Utvikling AS - Protokoll

Dag: Torsdag 19. desember 2024 kl. 0900-1200

Sted: The Bolder

Til stede: Asle Rafdal, styreleder
Per A. Thorbjørnsen
Preben Falck
Nina O. Høiland
Irene Heng Lauvsnes
Gunhild Vevik
Hans Olav Sandvoll (møtende vara)

Forfall: Kenny Rettore/Inger-Lise Erga

Administrasjonen: Helge Kjellevoid
Johannes C. Apon

LU Sak 45/2024 Møteinnkalling og sakliste

Vedtak: Godkjent

LU Sak 46/2024 Godkjenning av protokoll fra styremøte 31.10.2024

Vedtak: Godkjent.

LU Sak 47/2024 Status Økonomi

Det ble gitt en orientering om regnskap pr. november som viser en omsetning på 9 163 573 og et overskudd på 36 514.

Likviditeten i selskapet er tilfredstillende.

Vedtak: Styret tar saken til orientering

LU Sak 48/2024 Høring Regionalplan for Preikestolen og Lysefjord-området

Følgende innspill kom opp i diskusjonen:

LYSEFJORDEN365.com

- vekstbegrepet må være med
- det er ulikt syn på om visjonen skal beholdes eller ikke. Vi bør komme med et konkret alternativ
- transport må framheves som et viktig område i planen
- Flørli sin status vannes ut-de tre hovedattraksjonene i Lysefjorden bør få spesiell plass
- en eventuelt besøksbidrag bør inn som en potensiell finansieringskilde
- det må presiseres at Lysefjorden Rundt brukes og at det må åpnes opp for nye stier og ev. nye tusrishytter knyttet til denne.
- støttes at Cruise tas med i høringen
- høringen må omstruktureres og spisses

Vedtak:

Styret tar saken til orientering og et bearbeidet høringsutkast tas opp til vedtak i neste styremøte.

LU Sak 49/2024

Høring om lovforslag om besøksbidrag

Det ble i saken referert til hvordan andre eier- kommuner har behandlet saken.

Innledningen på høringsutkastet ble endret til følgende:

LU støtter ikke regjeringens forslag til lov om besøksbidrag slik den foreligger i høringsutkastet. LU har tidligere gitt et positivt høringsinnspill til NOU utvalget sitt forslag. (NOU Leve og oppleve-Reisemål for en bærekraftig fremtid)

Det bør etableres en regional forvaltning av besøksbidraget som kanaliseres til den besøksledelse som kommunene har i sine respektive reisemål.

Det er viktig å sikre at midlene må kunne brukes der det er behov og ikke der det kun er overnattingsbedrifter. LU mener flere elementer med besøksbidrag bør utredes videre før innføring.

LU støtter innføring av besøksbidrag, men det bør innføres for hele reiselivet og ikke bare deler av næringen.

Det bør vurderes en overordnet forvaltningsrolle i ordningen for besøksbidrag.

Forvaltningen må skje i tråd med formålsparagrafen.

Dette er en viktig beslutning som må utredes grundig, også mulighetsrommet i forhold til internasjonalt lovverk.

Utover dette er følgende setning i begrunnelsen endret fra: *Vi er skeptiske til at ordningen skal administreres av kommunene. Vi vet og at mange små kommuner er presset på andre administrative oppgaver og dette vil komme i tillegg.*

Til: Vi ser utfordringer med at ordningen skal administreres av kommunene. Vi vet og at mange små kommuner er presset på andre administrative oppgaver og dette vil komme i tillegg.

Vedtak: Styret vedtar framlagt høringsuttale til lov om besøksbidrag med de endringene som er beskrevet i protokollen.

LU Sak 50/2024 Handlingsplan 2025

Vedtak: Styret vedtar handlingsplan for 2025 som framlagt

LU Sak 51/2024 Budsjett 2025

Vedtak: Styret vedtar budsjett for 2025 som framlagt

LU Sak 52/2024 Orienteringssaker

-transport Lysefjorden

Det ble gitt en orientering om status i arbeidet. Næringsavdelingen i fylket jobber med finansiering og det ser ut som om denne faller på plass. Videre er det viktig å få på plass en best mulig løsning.

-status Øygardstølen

Delingen er fedigbehandlet i Sandnes Kommune og oppgjør avhenger nå av signatur på festeavtalene.

-villcamping fossmorkveien

LU har på bakgrunn av innspill fra lokalbefolkningen, prøvd å få Rogaland Fylkeskommune og Sandnes Kommune med på et prøveprosjekt om forbud mot villcamping langs Fossmorkveien. Dette har vi ikke lyktes med å få til.

-kraftstasjonens 3 etasje

Denne delen av kraftstasjonen settes nå istand for utleie til kunstmiljøet RIMI/IMIR

-reautorisasjon som nasjonal turiststi på Kjerag

Innen 15. september 2025 skal Kjerag re-autoriseres som Nasjonal Turissti.

-nytt fra SP

SP har utlyst en arkitektkonkurranse for nytt besøkssenter. Det er kommet inn 166 forslag fra hele Europa og vinner skal kåres 1. juni 2025. Arbeidet med ny sti/bro fra Moslimyrå parkering er godt i gang og gjenbruk av broen over E39 ved Bogafjell nærmer seg. Trolig er den på plass i februar/mars 2025.

Vedtak: Styret tar saken til orientering

LU Sak 53/2024 Møteplan 2025

Justert møteplan for 2025:

Onsdag 19. februar 1130-1400 i Sandnes Rådhus

Onsdag 9. april 1000-1300

Torsdag 19. juni 1100 1400 (Felles møtedag med SP)

Onsdag 3. september 1000-1300

Onsdag 29. oktober 1000-1300

Torsdag 11. desember 1100-1400 (Felles møtedag med SP) i Strand

Vedtak: Styret vedtar møteplan for 2025

LU Sak 54/2024 Eventuelt

Det var ingen saker under eventuelt

Neste styremøte er onsdag 19. februar kl. 1130 i Sandnes Rådhus

Asle Rafdal, styreleder

Nina O. Høiland

Preben Falck

Gunhild Vevik

Per A. Thorbjørnsen

Irene Heng Lauvsnes

Helge Kjellevoid, daglig leder